

SZAKDOLGOZAT

Nagyné Somlai Gyöngyi

2024

Játékos beszédfejlesztés az óvodában

Nagyné Somlai Gyöngyi

Óvodapedagógus szak, alapképzés, levelező tagozat

Neveléstudományi Intézet/Anyanyelvi és Gyerekkultúra Tanszék

Belső témavezető: Dr. Vörös Klára Ilona PhD

Szakedolgozatom témája: Játékos beszédfejlesztés az óvodában, azért aktuális, mert egyre több a megkésett beszédfejlődésű és beszédhibás gyermek a mai digitális és online környezetben, az okostelefonok világában. A család az első szocializációs színtér a gyermeknek, itt sajátítja el az anyanyelvet. A családokban kezd háttérbe szorulni az élőbeszéd, kevesebb idő marad a gyerekekkel való napi beszélgetésre, a mondókázásra, meseolvasásra. Ezek a hatások befolyásolhatják gyermekek beszédfejlődését. A játék szerepe a gyermek fejlődésében számos területen kiemelkedő fontosságú, így az anyanyelvi nevelésben is hangsúlyos szerepe van, hiszen a gyermek játszva tanul. A játékon keresztül fedezi fel és ismeri meg a körülötte levő világot. A gyermekeknél a játék fejlesztő hatásáról, sajátosságairól, a játék fajtáiról és lehetőségeiről fontos szót ejteni. Szakedolgozatomban kitérek az óvodai anyanyelvi nevelés feladatára és céljára. Továbbá érintőlegesen az óvodás gyermek beszédfejlődését is bemutatom. Az óvodában számtalan módszer alkalmazható beszédnevelésre, melyeket ismertetek és kifejték a dolgozatomban. Kutatásom arra összpontosított, hogy hogyan lehet hatékonyan alkalmazni a játékos beszédfejlesztést az óvodában. Szakedolgozatom elméleti fejtegetéseit és szakirodalmi megállapításait összekívántam vetni a gyakorlattal. Óvodapedagógusokkal készített strukturált interjúkból és a saját tapasztalatomból megtudhattam, hogy milyen beszédproblémákkal találkoznak leggyakrabban a helyi óvodában, ezek fejlesztésére milyen módszereket használnak. Mennyire tartják fontosnak a játék szerepét a beszédfejlődésben és milyen játékokat alkalmaznak a fejlesztés érdekében? A kutatásomból kiderült, hogy a szennai óvodában fontosnak tartják az anyanyelvi nevelést és beszédfejlesztést. A fejlesztő hatású bábozás, mozgásos, zenei, énekes játékok nagy szerepet töltenek be a szennai óvoda életében. Heti két alkalommal megtartott népitáncos foglalkozásuk nagyban segíti az óvodában a csoportok anyanyelvi nevelését. A beszédfejlesztés mellett nélkülözhetetlen a nagymozgások és a finommozgások fejlesztése is, mert a kettő párhuzamosan fejlődik, ezért minden reggel tornával kezdik a napot, amit hang, ritmus, légző, artikulációs gyakorlatokkal egészítenek ki. Megtudtam, hogy napi pár perces játékokkal is sokat tehetünk a gyermekek

beszédfejlődésért. A logopédus munkáját segíthetjük már egyszerű játékokkal is, amit a nap bármely szakaszába beilleszthetünk, bármilyen tevékenységi formában is. A játékokat tervezetten, tudatosan vagy spontán helyzetben is alkalmazhatjuk a csoportban. Minél több éneket, mondókát, nyelvtörőt ismer az óvodapedagógus, annál könnyebb spontán helyzetben is alkalmaznia. Egyénileg, mikrocsoportban vagy akár csoportosan tudjuk a gyermekek beszédfejlődését segíteni. Kutatásom alatt rengeteg információval bővült tudásom, és megerősített abban a szakmai tényben, hogy a játékalapú módszerek kiváló eszközei a beszédfejlesztés támogatásának. Az itt szerzett ismereteimet szeretném kamatoztatni a jövőben óvodapedagógusként. Ebből kiindulva, a gyakorlatom alapján és az interjúkból szerzett tapasztalatokból, továbbá a szakirodalomra támaszkodva összeállítottam egy játékgyűjteményt. A mellékletben megtalálható játékgyűjtemény segítségemre lesz óvodapedagógusként, az anyanyelvi nevelésben és annak tervezésében és bízom abban, hogy szakemberek és szülők is hasznát tudják venni a gyermekek hatékony beszédfejlesztéséhez.